

KUPCZYĆ (60) *vb impf*

inf kupczyć (18). ◇ *praes 1 sg* kupczę (3). ◇ *3 sg* kupczy (8). ◇ *3 pl* kupczą (11) [w tym: kupczą (1)]. ◇ *praet 3 sg m* kupczył (4). ◇ *3 pl m pers* kupczyli (4), kupcz(e)li (1) *ActReg*. ◇ *fut 1 pl m pers* będziemy kupczyć (1) *Leop* będziemy kupczyć (1) *WujNT*. ◇ *2 pl subst* kupczyć będziecie (4). ◇ *3 pl m pers* kupczyć będą (3) *BibRadz*, *BudNT*, *WujNT*, będą kupczyć *KrowObr* (2). ◇ *con 3 sg m by* kupczył (1). ◇ *imp 3 pl* niech kupczą (1). ◇ *impers praet* kupczono (1).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI w.*

Handlować, być kupcem, ciągnąć zyski z kupna i sprzedaży; negotiari Calep, Cn; mercari Calag; nundinare Calep; mercaturam facere Cn (60) : Kupczyć mu się zaśię chciało/ Zylżczę pry ná tym niemáło. Więc wzyłthkie role śpieniżył/ Towárow pełen okręt náłożył *BierEz P2; FalZioł V 49v [2 r.]*, 50v, 53, 54; Takiez y náłchim kupczom do ziemye Moldawskiey y do Turek Stara dawnemy drogami kupczicz y kupowacz y przedawacz, tho czo kto badzie myal *LibLeg 6/78v*; Dziś ábo iutro poiedziemy do miáltá tego ábo owego/ y łtrawimy tám rok/ będziemy kupczyć/ będziemy mieli zylk [et mercabimur et lucrum faciemus] *Leop Iac 4/13*; ci łá nalepzy gołpodarze miedzy Tátáry/ bo kupczą/ łieią/ orzá *BielKron 439v*, 21, 201, 439v, 445, 453v; *HistRzym 92; BudBib 4.Esdr 16/43*; Drugim zábraniáią rzemiosłá ich robić/ tákże orác/ kupczyć/ vczyć łię/ y włzytkich rzeczy/ ktoremi ábo żywność/ ábo inłze pożytki bywaiá nábywane. *ModrzBaz 107v; Calag 263a*; kościoły/ dzieięćiny/ ofiáry/ łmintarze/ w moc ludziom łwieckim dawáli: lichwili/ kupczyli/ á z tym włzytkim do kościołá wchodzić y przenałwiłżnych táiemnic vzywác łmieli. *SkarŻyw 291*; wy ięłłiście [!] łię kupczyć/ ktorym to nie náleży/ á kupcy ięli łię zá Słłácheckie grunty/ ktore onym nie łá przyłtoyne. *GórnRozm L3v; Calep 698a, 709b*; Komu da Bog źiemie álbo imienia z potrzebę/ łromotá y grzech kupczyć: bo to Bog innemu łtanowi náznáczył *GostGosp 152; WujNT Iac 4/13; SarnStat 1230*.

kupczyć kim (4), czym (14): á żydowie Báłfámem kupczyli/ ktorego tám dofyć było ná gorze Syná y tym łie żywili *BielKron 466; Mącz 207d, 312d; PaprPan Bv; ModrzBaz 34*; kiedy pirwey kupczył Byłkupłtwy Arcybiłkupłtwy/ opáctwy/ one po łwey woli przedawáiąć/ nie ogladáiąć łię ná to/ chocia go Symmonem názywano. *NiemObr 161; IŻ Kupcy/ Rzemiełłnicy/ y inni/ kłórzy rzeczámi ku vzywániu ludzkiemu potrzebneimi kupczą [qui rebus ad usum humanum necessariis mercantur JanStat 281] SarnStat 278, 276, 969, 1234; (marg) Mango kupiec co ludźmi kupczy. (-) Niecny rołtrucharz vcźiowymi ciály/ Kupczy dzień cáły. KlonFlis D2, D4, D4v*; onci to łłzkáryotowic: onci to izmiennik co miłtrzá łwego tárgowál/ co kupczył odkupicielem *KlonWor ded **2v. Cf »funtem kupczyć«, »handlem kupczyć«, »pieniędzmi kupczyć«.*

Zwoty: »funtem kupczyć« (1): Zydzi ná wsiách, áni łokciem, áni funtem nie máią kupczyć. *SarnStat 244*.

»za gotowe kupczyć« (1): Ow zá gotowe kupczy Polłkim żytem/ Ow zá kredytem. *KlonFlis D4*.

»handlem kupczyć« (1): Ale náłz zyemłkiem hándlem kupczy y wiołkami *PaprPan F4v*.

»kupczyć za kredytem« (1): *KlonFlis D4 cf »za gotowe kupczyć«.*

»łokciem kupczyć« (1): *SarnStat 244 cf »funtem kupczyć«.*

»kupczyć z łupiestwem« (1): Tákuje y ci kłórzy kupczą z łupiełtwem [qui negotiantur in rapina] *BudBib 4.Ezdr 16/47*.

»pieniądzmi kupczyć« (1): Iedni pieniądzmi kupczą/ drudzy łowy/ Y iuż ow kupiec nie bárzo wárowny/ Co názbyt mowny. *KlonFlis* H2.

W przen [kim, czym] (16) : *KrowObr* A4v [2 r.], B, 75, 160; *BibRadz* 2.Petr 2/3; *RejAp* 148v; A iuż byli niekthorzy iuż zá tych nálezich omylnych wiekow poczęli kupczyć tim vrzędem Pánłkim *RejPos* 214v; *RejZwierc* 252v; *WierKróc* B2v; *BudNT* 2.Petr 2/3; *PaprPan* F4v; Ale miły Pánie nie íprofnasz to rzecz íeft/ kupczyć żywoty ludzkiemi? *GórnRozm* E3; *WujNT* 2.Petr 2/3; *KlonFlis* H2; Długóź kupczyć niepewnémi Háńby będźiećie íwoiémi? *GosłCast* 41.

Przen: Być przekupnym (1) : Vkazował y to ze ex inimicitys wsczęła się ta contentia ale dla ich kupiectwa y vkazował ze y za Henrika y za Stefana y za tego kupczeli. *ActReg* 2.

Synonimy: handlować, kramować.

Formacje współrdzenne cf KUPIĆ.

Cf KUPCZĄCY, KUPCZENIE